

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی فناء فی الله از منظر ابن سینا، سهروردی و ملاصدرا

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های فلسفه اسلامی، دوره 16، شماره 28 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

امین دهقانی - کارشناس ارشد فلسفه دین، دانشگاه باقر العلوم (ع)

حسن معلمی - دانشیار گروه فلسفه دانشگاه باقر العلوم علیه السلام

مسعود اسماعیلی - استادیار گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

خلاصه مقاله:

یکی از مهم ترین و بنیادی ترین مسائل در حیطه قوس صعود، مباحث مربوط به انتهای قوس صعود و مسئله فناء فی الله است. در مقاله پیش رو به بررسی تطبیقی این مسئله از منظر سردمداران سه مکتب مهم فلسفه اسلامی یعنی ابن سینا، سهروردی و ملاصدرا می پردازیم. دو مبحث حرکت جوهری نفس و اتحاد چه اتحاد عاقل و معقول و چه اتحاد نفس با عقل فعال، به عنوان بنیادی ترین اصول مؤثر در کیفیت تبیین و ترسیم فناء فی الله به حساب می آیند. برای ابن سینا به خاطر نفی حرکت جوهری نفس و نفی اتحاد و همین طور عدم صراحت در عبارات عرفانی اش، نمی توان قول به فناء حقیقی را قائل شد. همین طور سهروردی مبانی مشابهی با ابن سینا دارد و با عدم قول صریح به حرکت جوهری نفس و با نفی اتحاد، معنایی خاص و غیر حقیقی از فنا را ارائه می دهد و آن را به شدت توجه انسان پاک و طاهر به مبادی عالیه و دست دادن یک حالت روحانیه با جذبه شدید و حالت استغراق معنا می کند. اما ملاصدرا با داشتن مبانی و اصول خاص خود از جمله اثبات حرکت جوهری نفس و پذیرش اتحاد، فنا را به صورت حقیقی می پذیرد و به علاوه، نقطه پایانی قوس صعود را چیزی بالاتر از دیدگاه ابن سینا و سهروردی می داند و به فناء حقیقی فی الله قائل است.

کلمات کلیدی:

فناء فی الله، انسان شناسی، اتحاد، ابن سینا، سهروردی، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1286816>

